

VILÁGOS SÁG

II. EVFOLYAM

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

211 S Z A M

Molotov nyilatkozata után lényegesen enyhült a feszültség a londoni értekezleten

Nem fejeződött még be a külügyminiszterek tanácskozása — Három új államot létesít Németországban az amerikai főparancsnokság

LONDON, szeptember 27. (Rádió) A külügyminiszterek értekezlete szerdán két ülést tartott. Délelőtt Molotov szovjet külügyi népbiztos, délután pedig Van Sing Vel kínai külügyminiszter elnökölt. A délelőtti ülésen a jóvátételre vonatkozó francia emlékiratot, délután pedig a Németország megszállásával kapcsolatos kérdéseket tárgyalták.

LONDON, szeptember 27. (Rádió) A külügyminiszteri konferencia az utóbbi napokban érezhető feszültségében lényegesen enyhült hoztak Molotov szovjet külügyi népbiztos szavai.

Molotov az Angol—Szovjet Művelődési Társaság estélyén kijelentette, hogy a Szovjetunió mindennél jobban kívánja a két ország közötti kapcsolatokat kíméltetését. Mindkét ország az igazság és jog győzelméért harcol, ami még közelebb hozza egymás-

hoz őket. Ezután Bevin angol külügyminiszter és Molotov szívélyes megbeszélést folytattak egymással, ami után Bevin a jelenlévők fülhallatára a következő kijelentést tette:

— Ha ezen az értekezleten nem is sikerült minden kérdésben teljes megegyezésre jutni, úgy a legközelebbin bizonyára sikerülni fog ez!

A Reuter-ügynökség hivatalos forrásból szerzett értesítése szerint a külügyminiszterek értekezlete minden ellenkező híresztelés ellenére sem ért még véget. Ezt különben megcáfolja az értekezletről kiadott ma reggeli hivatalos közlemény is.

WASHINGTON, szeptember 27. (Rádor) Még ha nem is sikerült minden kérdést a londoni tanácskozásokon megoldani, mégis remélhető, hogy a függőben maradt kérdések

is lojális módon fognak rendeződni. A külügyminiszterek elutazásának időpontját még nem állapították meg.

WASHINGTON, szeptember 27. (Rádor) Truman elnök nyilatkozott a londoni értekezletről. Kijelentette, hogy azok a sajtóhírek, melyek szerint növekvő ellentétek volna a szövetséges hatalmak külügyminiszterei között, csak feltevésekre támaszkodnak. Ugyancsak feltevések azok a hírek, hogy a konferencia szakútcaiba jutott volna, vagy személyes surlódás volna Bevin és Molotov között. Az elnök hangoztatta, hogy nyilatkozatával el akarja oszlatni az indokolatlan borulást.

LONDON, szeptember 27. (Rádor) Bisdault külügyminiszter megcáfolta azokat a párisi híreket, amelyek szerint a külügyminiszterek a mai nap folyamán elutaznának Londonból.

Ausztrália, Délafrika, Uj-Zéland és Kanada a külügyminiszteri értekezlet kibővítését kérik

LONDON, szeptember 27. (Rádor) Dr. Ewatt, Ausztrália külügyminisztere közölte a sajtóval, hogy kormánya és egyidejűleg a délafrikai kormány is azzal a javaslattal fordultak a külügyminiszterek értekezletéhez, bővítsék ki annak összetételét.

— Háborús követelményeknek valóban megfelelt az ötös tanács, de az nem felel meg békében. A háboruban nemcsak az öt nagyhatalom vett részt, tehát *indokolt*, hogy az összes hadviselő felek képviselve

legyenek a béke elrendezésében is. Azt javasoltuk, hogy a külügyminiszteri értekezlet határozatait vessék alá egy kibővített tanács döntésének, amelyben minden volt hadviselő szabadon kifejtthesse véleményét — fejezte be dr. Ewatt.

LONDON, szeptember 27. (Rádor) Mértékadó helyen tudni vélik, hogy Uj-Zéland és Kanada is csatlakozni fognak a külügyminiszterek tanácsának jelenlegi összetételének kibővítését kérő javaslatához.

vagy Takanatszú hercegek gyakorolnák a régensi hatalmat. A lemondást megelőzően az alkotmányt módosítanák, ami hónapokat venne igénybe.

Hirohito európai ruhában érkezett a kihallgatásra. MacArthur tábornok egyszerű tábori egyenruháját viselte, egyetlen kintün-tetés nélkül.

Az Egyesült Államok semmiféle egyezményt nem kötnek Francóval

LONDON, szeptember 27. (Rádió) Atkinson államtitkár nyilatkozatot adott Washingtonban az Egyesült Államok álláspontjáról Spanyolországgal szemben. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok Franco Spanyolországával semmilyen érdemleges egyezményt nem kötnek. Hivatkozott az államtitkár az elhunyt Roosevelt elnök egyik levelére, amelyet közöltek Francóval. Ebben a levélben Roosevelt leszegezi, tekintettel arra, hogy Francót a fasiszta Németország és Olaszország segítette uralomra és hogy ezekkel szoros összeköttetést tart fenn, Spanyolország is a totális államok sorába került.

Németországban az amerikai övezetben három új állam alakul külön kormányval

LONDON, szeptember 27. (Rádor) Eisenhower tábornok, a Németország megszálló szövetséges csapatok főparancsnoka kiáltványt intézett a német néphez. A kiáltványban bejelentette, hogy az amerikai övezetben három új állam alakul: Hessen, Württemberg és Mecklenburg. Mindhárom államnak külön kormánya lesz.

Németország nem lehet többé rákos góc Európa szívében!

LONDON, szeptember 27. (Rádor) Montgomery marsall Newport díszpolgári oklevelének átvételekor kijelentette, hogy Német-

országot addig kell megszállva tartani, amíg megszűnik a veszély, hogy ismét rákos góccá váljék Európa szívében.

— Ehhez idő kell, de el lehet érni — mondotta Montgomery.

A japán császár közölte lemondási szándékát MacArthur tábornokkal

TOKIÓ, szeptember 27. (Rádor) Edward Ward, az angol rádió tudósítója közli, hogy Hirohito császár kifejezésre juttatta MacArthur tábornok előtt lemondási szándékát. A Tenno Akihito trónörökösnek adná át a trónt, akinek nagykorúságáig Csicsibu

Nem utasíthatók ki a magyar állampolgárságu tanítók, középiskolai és egyetemi tanárok

KOLOZSVAR, szeptember 27. A MNSz országos elnöksége felhívja a magyar állampolgárságu tanítók, tanárok és egyetemi tanárok figyelmét arra, hogy a kormánnyal kötött megállapodás értelmében a magyar tanszemélyzethez tartozó személyek kivétel nélkül az idegen állampolgárokat kiutasító belügyminisztériumi rendelet hatálya alól. Felkéri ezért az érdekelteket, hogy amennyiben a helyi állambiztonsági hatóságok a vonatkozó rendelet félreértése vagy téves magyarázása folytán kiutasító végzéseket kézbesítenének ki, hivatkozzanak a kormány és a MNSz között létrejött megállapodásra s egyidejűleg sürgősen értesítsék a MNSz központi elnökségét (Kolozsvár, telefon 204), hogy a szükséges közbelépést megtegye és a félreértést eloszlassa. A kormánnyal kötött megállapodás érvényben van minden fentebb megnevezett tanszemélyzeti egyénre vonatkozólag, függetlenül attól, hogy a kinevezés, illetve besorolás közbejött technikai nehézségek miatt megtörtént-e vagy nem.

A szakszervezeti világkongresszus megvizsgálja a háboru politikai okait is

Románia kiküldöttei egymillió 300 ezer szervezett munkást képviselnek

PARIS, szeptember 27. (Rádor) A szakszervezeti világkongresszus hat elnököt választott, akik felváltva vezetik az üléseket. A hat elnök Jouhaux francia, Kuznetsov szovjet, Sir Walter Citrine angol, Freeman amerikai, Csung kínai és Tolédano brazil delegátus. A köztársasági spanyol szakszervezetek kiküldöttje határozati javaslatot terjesztett elő, kérve annak szorgalmazását, hogy az Egyesült Nemzetek szakítsák meg a diplomáciai

összeköttetést Spanyolországgal és Argentínával.

PARIS, szeptember 27. (Rádor) A szakszervezeti világkongresszus 300 résztvevője tegnap folytatta a szakszervezeti világkongresszuson rámutatott Anglia nevében Sir Walter Citrine szólott hozzá a tervezethez és kijelentette, hogy elfogadja azt.

A svéd kiállóság azt a javaslatot tette, hogy a kongresszus ne csak a mun-

kasság életszínvonalának emelésével foglalkozzék, hanem vizsgálja ki a háboru politikai okait is.

PARIS, szeptember 27. (Rádor) Gh. Apostol, Románia képviselője a szakszervezeti világkongresszuson rámutatott arra, hogy amíg pár évvel ezelőtt csak néhány ezer tagot számláltak a román szakszervezetek, ma 1,500.000 szervezett munkást képviselnek.

TEOHARI GEORGESCU BELÜGYMINISZTER MONDOTTA:

Teohari Georgescu belügyminiszter — mint már jelentettük —, hatalmas beszéddel nyitotta meg a Kolozsvárt tartott erdélyi közigazgatási konferenciát. A nagyjelentőségű beszédből a fontosabb részleteket az alábbiakban közöljük:

— Teljes határozottsággal állíthatom, hogy országunk ellenséges elemének összes tervei örökre megsemmisültek. Senki előtt sem titok az a határtalan segítség, amelyet nagy szomszédunk, a Szovjetunió nyújtott részünkre.

— Emlékeztetem Önöket azokra a súlyos napokra, amikor az idei februárban békés polgárokat öltek meg a reakciósok fegyvergyőlő, azokat a polgárokat, akik nem akartak egyebet, csak kivívott szabadságukat megőrizni. A Radescu-kormány idején az egész országban zűrzavar volt, a kormány elvesztette tekintélyét, mert azokat a meggyűlöltöket, polgármestereket és tisztviselőket akarta helyükön megtagyni, akik Antonescu diktatúrája idején a nép érdekei ellen tevékenykedtek.

— Számítalan alkalommal támadták a reakciós románok a jelenlegi kormányt, hogy magyarbarát politikát folytat, számítalan alkalommal visdott sovinszta magyar elemek azzal vádolták kormányukat, hogy magyarellenes politikát folytat. Amikor felmerült a román közigazgatásnak Északerdélybe bevezetése kérdése és elsősorban a román csendőrségnek Északerdélybe való vezénylése, én vettem, aki kijelenttem, hogy nem küldünk román csendőröket és nagyon figyelmeseknek kell lenniük a román tisztviselőknek Északerdélybe való visszahelyezésénél is. Ha mi nem vettük volna figyelembe Erdély egészen különleges helyzetét, ha nem vettük volna figyelembe azokat a nyomokat, amelyeket nemcsak az 1940 év előtti politika, de az 1940 évtől 1944 évig tartott horthysta rendszer is Erdélyben visszahagyott és nem számoltunk volna azokkal a következményekkel, amelyeket a Manu-zászlóalj hagyta hátra az erdélyi magyarság körében, hanem már az első napon a román csendőrséget küldtük volna az első vonalban Északerdélybe — úgy, amint az egyesek küldeni akarták és küldhették hitték —, ezt a mai értekezlet nem tarthatnók most meg Kolozsváron. Mi megértettük, hogy ha Erdélyt akarjuk, félreérthetetlenül hangsúlyoznunk kell, hogy az országnak ebben a részében teljes szabadságot adunk az összes állampolgároknak nemzetiségre, vallásra és nyelvre való tekintet nélkül, mégpedig nem papírszabadságot, hanem a mindennapi életben nyilvánuló, valódi szabadságot.

— Az országnak ez a része igen sokat szenvedett a háboru következtében. Sok begyógyulásra váró seb van. A kormány elhatározta, hogy ennek az országrésznek a népével együtt még többet tesz a jövőben, hogy a háboru nyomait eltüntesse.

— Azért jöttünk, hogy kijelentsük: Szabadság mindenki részére, az ország összes polgáral részére, egyenlő jogok az ország összes polgáral részére. De azért is jöttünk, hogy kijelentsük: Kötelesség is az ország összes polgáral részére.

Francia lapvélemény a Szovjetunió és Franciaország kapcsolatáról

PARIS, szeptember 27. (Rádor) A l'Ordre című lap rámutat arra, hogy az a befolyás, melynek a Szovjetunió örvend Lengyelországban és a balkáni államokban, olyan természetű, mely megerősíti Franciaország kapcsolatát a Szovjetunióval. A lap állítása igazolására idézettek közül Talarescu külügyminiszter augusztus 24-i rádióbeszédéből.

Az Erdélyben élő román és magyar nép teljes szabadságát csak a kölcsönös megértés és testvériség biztosíthatja!

— állapította meg Teohari Georgescu belügyminiszter a Kommunisták Romániai Pártjának nagyszerű kolozsvári pártnapján

KOLOZSVAR, szeptember 27. A Kommunisták Romániai Pártja szerdai rendes heti kolozsvári pártnapja különösen ünnepélyes keretekben folyt le. A városi színházat zsúfolásig megtöltő párttagok körében ugyanis a Kolozsváron tartózkodó Teohari Georgescu belügyminiszter is megjelent és hatalmas beszédet mondott. Az erre az alkalomra szépen felkészített színpadon Lenin és Sztalin hatalmas képe alatt óriási vörös zászló lengett.

szervezet daldrádjának értékcsökkenésével kezdődött. Teohari Georgescu minisztert Klein Gábor üdvözölte s ő nyitotta meg az értekezletet. A megnyitóbeszéd után Teohari Georgescu belügyminiszter emelkedett szólásra újabb viharos tüntetés közepette. Beszédét a beszédrel egyidejűleg Adorján György, a tartományi titkárság tagja fordította magyarra.

A miniszter ezután rámutatott arra, hogy a reakciót egyik csapás után a másik éri. Az augusztus 23-i kudarc után, amikor a Groza-kormányt akarták megbuktatni, most a londoni külügyminiszteri értekezlethez fűzött reményeik is szétfoszlottak. A reakciók erdélyi próbálkozásairól beszélve pedig kijelentette: — Az Erdélyben élő román és magyar kommunistáknak különleges feladata megértetni az ittlélő két néppel, hogy csak a kölcsönös megértés és testvériség vezet a két nép teljes szabadságához!

544 vasuti kocsi szovjet gabona érkezett Brailába Fontos kérdéseket tárgyalt a Legfőbb Gazdasági Tanács

BUKAREST, szeptember 27. (Rador) A Legfőbb Gazdasági Tanács ma tartotta első ülését dr. Groza elnöklésével. Napirendjén sürgős gazdasági kérdések, mint a kenyér, húsz, dohánygyövedéki termékek és futóanyagellátás szerepeltek. A tanács uralkodókékat tett, hogy a szovjetgyapot hivatalos áron minél gyorsabban eljussan a falusi gazdáinkhoz.

Mit tapasztalt a Magyar Népi Szövetség megbízottja erdélyi szemleutján?

Mezei Lajos végrehaftóbizottsági tag jegyzőkönyveket vett fel az észlelt sérelmekről. KOLOZSVAR, szeptember 27. Mezei Lajos a Magyar Népi Szövetség központjának megbízásából köruton volt, hogy a vidéki tagozatok munkáját és sérelmeit megvizsgálja. Meglátogatta Erdély néhány faluját és városát s jegyzőkönyvben is lerögzítette tapasztalatait az alábbiakban közöljük.

vizsgálni, hogy kik azok, akik a felügyelet alá helyezett vagonokat birtokukba veszik, valamint tisztázni kell azt is, hogy a CASBI mennyiben vesz figyelembe a Magyar Népi Szövetséggel folytatott tárgyalások eredményét.

panaszok. Az iskolákkal kapcsolatban az a panasz, hogy annak ellenére, hogy itt a tanítás megkezdésének ideje, a katonaság még nem költözött ki az iskolaparkból.

18 évi börtönnel és 5 millió lei pénzbüntetéssel sújtották a szabotáló cipőkereskedőt

BUKAREST, szeptember 27. (Rador) Az ifjúi törvényszék szabotázslanccsal tegnap hirdetőt ítéltet Nelu Mihălescu fővárosi cipőkereskedő büntetésében. Mihălescu üzletében több ezer pár cipőt halmozott össze és a lábbelit feketé arón adta el.

18 évi börtönbüntetéssel és 5 millió lei pénzbüntetéssel sújtották a kereskedő felhalmozott árucsészletét elkövetőket.

A kolozsvári Magyar Tudományegyetem orvostudományi karára október 20-án lesz a felvételi vizsga

Milyen okmányokat kell csatolni a felvételi vizsga iránti kéréshez? KOLOZSVAR, szeptember 27. A Kolozsvári Magyar Tudományegyetem rektori hivatala az egyetem orvostudományi karának első évfolyamra való felvételt megelőző vizsgára vonatkozólag az alábbiakban tájékoztatja az érdekelteket.

rendjében veszik fel. A felvételi vizsgálatot orvosi vizsgálat előzi meg, amelynek eredménye kiküszöbölő ok lehet.

Mi az igazság a kolozsvári Gyermekmenhely kérdésében?

Az „Erdély” szeptember 23-i számában cikk jelent meg „Mi az igazság a Menhely kérdésében?” címmel, Dominkovich Miklós igazgató-főorvos aláírásával. Mint híderült, célja az volt, hogy az intézetet nyilvánosan megvédje és a cikkíróval azzal vádolja meg, hogy elferditette az igazságot.

Noha az Antifasiszta Nők Szövetsége, amelyet a főorvos ur „karitatív” intézménynek titulál, nem jótékonyasággal foglalkozik, mégis többet nyújtott a menhelynek, mint 90 kiló almát. A Népvédelemmel karöltve félmillió lej készpénzkölcsönt adott, nagymennyiségű gyógyszert, 10 kiló méz, 15 kiló cukrot, 15 kiló rizst, 10 kiló grizt és szappant.

Eh hallgattuk azt is, hogy a menhelyi gyermekek nem járnak iskolába, tróstkávélanok. Mikor ezzel kapcsolatban tettünk fel kérdést, azt a választ kaptuk, hogy nincs cipőjük a gyermekeknek. A hivatalos vizsgálat során az egyik parttárban nagyszámú vadonatúj cipőt láttunk. Ezek a cipők milyen célt szolgálnak?

Detailosok, figyelme! Szereles és borítói anyagszertelés, penderes és beírásnak való dobozokat pontosan és jó minőségben készítek. Rohmann F. Kossuth Lajos utca 7. sz. (ulcában)

